

MYKOLOGICKÉ

LISTY

155

Časopis
České vědecké společnosti pro mykologii
Praha 2023
ISSN 1213-5887

OBSAH / CONTENTS

Holec J.:

- Vzpomínky na pana doktora Zdeňka Pouzara
 Memories of Zdeněk Pouzar 1

Čapoun M., Čapounová H., Čapounová M.:

- Vzácnější a málo známé askomycety národního parku Podyjí –
 nálezy z let 2017–2021. Část II. *Pezizomycetes*
 Rare and less known Ascomycetes from Podyjí National Park –
 collections from 2017–2021. Part II. *Pezizomycetes* 7

Zíbarová L.:

- Tmavokalichovka černající – *Melanomphalia nigrescens*
 poprvé zaznamenána v ČR
Melanomphalia nigrescens recorded in the Czech Republic for the first time ... 32

Vlasák J., Souček J., Jirsa A.:

- Kostrovka fialová (*Skeletocutis lilacina*) potvrzena v Česku
Skeletocutis lilacina confirmed in Czechia 40

Vampola P., Kříž M.:

- České jmenosloví evropských druhů chorošů – 4. část (S–Z)
 Czech nomenclature of European poroid fungi – Part IV (S–Z) 46

Kubátová A., Šandová M., Janeba Z., Koukol O.:

- Curvularia cactivora* – nebezpečný patogen sukulentů
Curvularia cactivora – a dangerous pathogen of succulent plants 60

ODBORNÉ ČLÁNKY**VZÁCNĚJŠÍ A MÁLO ZNÁMÉ ASKOMYCETY NÁRODNÍHO PARKU PODYJÍ –
NÁLEZY Z LET 2017–2021
ČÁST II. PEZIZOMYCETES**

Marek Č a p o u n, Hana Č a p o u n o v á, Markéta Č a p o u n o v á

Lužická 10, 669 02 Znojmo; houbyznojemska@gmail.com

Čapoun M., Čapounová H., Čapounová M. (2023): Vzácnejší a málo známé askomycety národního parku Podyjí – nálezy z let 2017–2021. Část II. *Pezizomycetes*. – Mykologické Listy no. 155: 7–31.

Článek je druhou částí sdělení o nálezech a prvních nálezech některých vzácnějších, méně známých či dosud pravděpodobně přehlížených askomycetů v národním parku Podyjí z let 2017 až 2021 a je zaměřen na druhy z třídy *Pezizomycetes*. Údaje uváděné v literárních a herbářových zdrojích, které se týkají ekologických nároků prezentovaných taxonů, jsou srovnávány s vlastními poznatky z terénu, komentována je také taxonomická problematika. U druhů s ojedinělým výskytem na území ČR – *Elaiopezia polaripapulata*, *Geoscypha ampelina*, *Leucoscypha leucotricha*, *Malvipezia howsei* a *Peziza saccardoana* – je pak prezentován přehled exsikkátů uložených ve sbírkách veřejných i soukromých herbářů v ČR.

Klíčová slova: NP Podyjí, askomycety, *Pezizomycetes*, Červený seznam makromycetů ČR.

Čapoun M., Čapounová H., Čapounová M. (2023): Rare and less known Ascomycetes from Podyjí National Park – collections from 2017–2021. Part II. *Pezizomycetes*. – Mykologické Listy no. 155: 7–31.

This paper is the second part of a report on the collections and first finds of some rare, less known, or hitherto probably overlooked ascomycetes in the Podyjí National Park from 2017 to 2021, dealing with species of the class *Pezizomycetes*. Data from literary and herbarium sources related to the ecological requirements of the presented taxa are compared with knowledge gained during the field research, and taxonomic issues are also commented on. For species with an exceptional occurrence in the Czech Republic, i.e. *Elaiopezia polaripapulata*, *Geoscypha ampelina*, *Leucoscypha leucotricha*, *Malvipezia howsei*, and *Peziza saccardoana*, an overview of exsiccates deposited in the collections of Czech public and private herbaria is presented.

Úvod

Tento článek je druhou částí příspěvku o zajímavých nálezech druhů vřeckovýtusých hub v národním parku Podyjí. První část věnovaná taxonům ze skupin *Leotiomycetes* a *Sordariomycetes* vyšla v předcházejícím čísle Mykologických listů (Čapoun et al. 2023). Druhá část příspěvku je zaměřena na taxony ze skupiny *Pezi-zomycetes* rostoucích na zemi nebo dřevě.

Materiál a metodika

Metodika je podrobně popsána v první části příspěvku (Čapoun et al. 2023). Zde jen v krátkosti připomeňme, že kromě katastrofu obce, do něhož spadá lokalita výskytu, uvádíme také příslušný segment NP Podyjí dle jednotné lokalizace nálezových dat v NP Podyjí (Stejskal 2011). Při terénní práci byly preferovány zejména lesní biotopy, a to na bazickém podloží (vápence, spraše) s humóznějšími půdami a fluviálními sedimenty. Monitorovány byly také lokality známé z dřívější výzkumné činnosti výskytem některých vzácnějších druhů.¹ Údaje o ekologických nárocích druhů uváděné v literárních a herbářových pramenech konfrontujeme s našimi vlastními poznatky a doplňujeme případně poznámky k determinaci či taxonomii. U vybraných druhů pak shrnujeme další dosavadní nálezy či sběry z území ČR, uváděná nálezová data z těchto zdrojů jsou přesnými přepisy herbářových sched či údajů obdržených od jednotlivých sběratelů či určovatelů, některá data obsahují také označení kvadrátu (zkratka quadr. či Q) střeoevropské mapovací sítě (Central European basic area, viz www.biblioteka.cz) a přesné zeměpisné souřadnice, které jsme zaokrouhlili na desetinu vteřiny.

Herbáře, ze kterých pocházejí citované položky, jsou uvedeny následujícími zkratkami: **BRNM** – Moravské zemské muzeum, Brno; **CB** – Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích; **DD** – soukromý herbář Daniela Dvořáka; **HR** – Muzeum východních Čech v Hradci Králové; **JB** – soukromý herbář Jana Běťáka; **L. Z.** – soukromý herbář Lucie Zíbarové; **MZ** – Jihomoravské muzeum ve Znojmě; **PRC** – Univerzita Karlova v Praze; **PRM** – Národní muzeum, Praha; **V.H.** – soukromý herbář Viktorie Halasů.

¹ Mezi zajímavější druhy, které jsou z NP Podyjí známy, avšak během sezón 2017–2021 se je nepodařilo nalézt, patří např. chřapáč Quéletův (*Helvella solitaria*), řasnatka Peziza phlebospora, ušíčko černé (*Pseudoplectania nigrella*), ohnivec jurský (*Sarcoscypha jurana*) či baňka velkokališná (*Sarcosphaera coronaria*) (Běťák 2015).

Výsledky a diskuse

Adelphella babingtonii (Berk. & Broome) Pfister, Matočec & I. Kušan – bochníček potoční

syn.: *Pachyella babingtonii* (Berk. & Broome) Boud.

ČS: EN sub orth. var. *Psilopeziza babingtonii* (Berk. & Broome) Berk.

Čížov, Klaperův potok dolní, 380 m n. m., silně zetlelý kmen listnáče částečně ponořený v proudící vodě bezejmenného potoka, 8. V. 2019 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun (BRNM 829046).

Jedná se o saprotrofa, který obvykle roste na velmi silně promáčených zbytcích dřeva listnáčů i jehličnanů či na tlejících smrkových šiškách (Häffner 1992, Medardi 2012), nejčastěji na substrátu ležícím v korytě nebo na břehu lesních potůčků, vzácněji na lesním detritu a tlejících zbytcích bylin, někdy i bez přístupu světla v bažinách nebo na tlejících výdřevách (Hagara 2015). Ukazuje se tedy, že spektrum stanovišť je mnohem širší než jen lesní potůčky s čistou proudící vodou (Svrček 2006e) a také náš nález dokládá, že druh snáší jistou míru přirozené eutrofizace; na těžce vodoteči několik desítek metrů proti proudu se nachází rybník, jehož nádrž byla v době nálezu téměř z poloviny zaplněna bahnitým sedimentem (Správa NP Podyjí 2021). Nález bochníčku potočního je v rámci NP Podyjí prakticky ojedinělý, ač nikoli první – dřívější sběr J. Běťáka z roku 2013 (JB 13/385) pochází z podobného stanoviště v segmentu Hajský potok (Běťák 2015; sub *Pachyella babingtonii*).

Ascobolus viridis Curr. – hovník zelený (obr. na zadní straně)

Mašovice, Mašovická střelnice (ochranné pásmo NP Podyjí), 405 m n. m., půda promísená s opadem ve smíšeném lese na bazickém podloží (spraš), 8. VI. 2019 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun (BRNM 829047).

Vzácněji se vyskytující pozemní saprotrof vyrůstající na vlhké, především hlinité a úživnější půdě na zastíněných stanovištích s bazickým podložím, fruktifikuje zejména v letním období (Svrček 1957, Paulsen et Dissing 1979). Také v dalších zdrojích (např. van Brummelen 1967) je uváděno vlhké stanoviště, avšak náš sběr pochází z nevelkého a nezapojeného lesního porostu, který se nalézá v těsném sousedství xerothermních trávníků a v němž se vlhkost udrží pouze omezenou dobu krátce po srážkách. Prvónález v NP Podyjí.

Disciotis venosa (Pers.) Arnould – terčovnice síťnatá

ČS: EN

Znojmo-Hradiště, Mločí údolí, 310 m n. m., vápnitá půda, holá či s porostem *Ficaria verna*, *Anemone nemorosa*, *Corydalis* sp., *Asarum europaeum*, *Galium* sp., *Pulmonaria officinalis*, *Stellaria* sp. a další hájové květeny pod *Acer*, *Carpinus*, *Fraxinus* a dalšími listnáči v rozvalinách

bývalého mlýna v pokročilém stadiu sukcese v aluvii potoka, 18. IV. 2017 leg. et det. M. Čapoun (BRNM 829050). – Ibid., 1. V. 2018 not. H. Čapounová. – Ibid., 20. IV. 2019 not. M. Čapounová. – Ibid., soc. *Morchella* spp., 25. IV. 2020 not. H. Čapounová. – Ibid., soc. *Morchella* sp., 8. V. 2021 not. H. Čapounová. – Mašovice, Mločí údolí, 325 m n. m., půda velmi hustě porostlá *Ficaria verna*, méně *Anemone nemorosa*, *Corydalis* sp. a další hájovou květenou pod *Acer*, *Carpinus* a dalšími listnáči na málo používané cestě a na souběžném náspu, soc. *Morchella* sp., 7. V. 2017 not. H. Čapounová. – Ibid., 8. V. 2021 not. M. Čapounová².

Jarní druh jasanovo-olšových lužních lesů (Beran et al. 2016) a jiných vlhkých stanovišť v humózních listnatých lesích, popř. v parcích, zahradách (Holec et al. 2012), extravilánech i intravilánech (Kříž 2021), s preferencí vápnatých půd (Antonín 2006). Často bývá popisován jeho růst v populacích devětsilů (např. Mikšík 2013), avšak na uvedených lokalitách v NP Podyjí se devětsil lékařský (*Petasites hybridus*) ani devětsil bílý (*P. alba*) nevyskytují. Druh je znám z uvedeného segmentu již z minulosti (Běťák 2015) a nikde jinde v NP Podyjí sbírán nebyl, tamější populace se však jeví vcelku vitální a stabilní.

Dissingia leucomelaena (Pers.) K. Hansen & X. H. Wang – kališník běločerný, chřepáč kališkovitý

ČS: EN, sub syn.: *Helvella leucomelaena* (Pers.) Nannf.

Čížov, Klaperův potok dolní, 370 m n. m., holá vápnatá půda pod *Pinus* na vysychavém stanovišti na řídké zarostlém svahu se severní expozicí, 31. XII. 2017 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun (BRNM 829051). – Ibid., 25. III. 2018 not. H. Čapounová. – Ibid., 14. IV. 2018 not. H. Čapounová. – Ibid., 23. III. 2019 not. M. Čapoun. – Ibid., 20. XII. 2020 not. H. Čapounová. – Ibid., 27. III. 2021 not. H. Čapounová. – Lukov, Klaperův potok dolní, 370 m n. m., mechatá vápnatá půda s opadem pod *Pinus* v hustém náletovém porostu na svahu se západní expozicí, 6. I. 2018 not. H. Čapounová.³

Druh snad mykorhizní (Tedersoo et al. 2006), široce rozšířený, avšak nehojný, rostoucí na bazických půdách s opadem pod jehličnany, typicky pod borovicemi (Häffner 1987, Van Vooren 2012a, Beran et al. 2016, Hansen et al. 2019), ale i pod jinými dřevinami, většinou v nižších a středních polohách (Svrček 2006a, Hagara 2015). Koszka (2020) zmiňuje vápnaté, ale i písčité půdy v kulturních borech a porostech tvořených pionýrskými druhy, což velmi dobře koresponduje s charakterem

² Uvedená stanoviště se sice nacházejí v tomtěž segmentu, jsou však od sebe vzdálena přes 600 m a vykazují odlišné vlastnosti, zejm. rozdíl v obvyklé míře půdní vlhkosti, proto je považujeme za dvě samostatné lokality.

³ Obě místa výskytu se sice nacházejí v tomtěž segmentu, jejich vzdálenost je však přes 200 m a vykazují odlišné vlastnosti ve skladbě a hustotě vegetace a rozdíl v míře půdní vlhkosti, proto je považujeme za dvě samostatné lokality.

obou recentních lokalit v NP Podyjí – jedná se o narušená stanoviště, která byla ještě v roce 1989 udržována zcela bez vegetace, neboť jimi procházelo pásmo pohraničních zátarasů.

Lokality, kde byl ch. kališkovitý v NP Podyjí poprvé nalezen, tak představují pro druh typická stanoviště. Zajímavější je fenologický aspekt – zatímco v našich zeměpisných šířkách uvádějí literární zdroje jako nejčastější dobu fruktifikace měsíce duben, květen, červen (Antonín 2006, Holec et al. 2012, Mikšík 2013) a zřídka i březen, v mediteránních oblastech se tak děje dříve, již v únoru, případně už v prosinci a lednu (Häffner 1987), čemuž doba našich nálezů odpovídá přece jen více.

Elaiopezia polaripapulata (J. Moravec) Van Vooren – řasnatka hrbolkatá (obr. 1) syn.: *Galactinia polaripapulata* J. Moravec, *Peziza polaripapulata* (J. Moravec) Hansen

Čížov, Klaperův potok dolní, 385 m n. m., silně zetlelý kmen listnáče (?*Carpinus*) částečně ponořený v korytě tekoucího bezejmenného potoka, 8. V. 2019 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun (BRNM 829052). – Ibid., 14. V. 2020 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun (BRNM 829053). – Ibid., 24. V. 2020 not. H. Čapounová. – Ibid., 19. VI. 2021 not. M. Čapoun.

Velmi vzácný, ale také nepřilíš nápadný druh, který pro vědu objevil J. Moravec ve Vysokých Tatrách koncem 60. let 20. století pod křovinami ve smřčině (Moravec 1969, Hansen et al. 1998) u potoka v nadmořské výšce okolo 1000 m n. m., holotyp taxonu je spolu s izotypem uložen v herbáři Národního muzea v Praze (PRM 919512, resp. PRM 842949). Lokality, na kterých byl druh sbírán nejspíše poprvé v ČR, objevil Jan Běťák právě v NP Podyjí.

Dosavadní sběry z území ČR:

sub *Peziza polaripapulata* (J. Moravec) K. Hansen: NP Podyjí, Mašovice, Mločí údolí u bývalého Čertova mlýna, v mechu na tlející větvi *Fraxinus*, 29. V. 2010 leg. et det. J. Běťák, rev. S. Glejdura (JB 10/35). – NPR Hádecká planinka, Kanice, SZ okraj NPR poblíže „Šumbery“, na úpatí vápencové sutě porostlé lipinou s bukem, zcela rozpadlá promočená část kmene *Fagus*, 24. V. 2013 leg. et det. D. Dvořák (DD 130524-22). – NP Podyjí, Podmolí, údolí Hájského potoka ca 2,3 km JJZ od kostela v obci, 322 m n. m., 48°49'58.7"N, 15°58'20.5"E, na tlejícím kmeni *Tilia* (IV–V), 29. V. 2013 leg. et det. J. Běťák (JB 13/389). – Železnohorské podhůří, Heřmanův Městec, 49°57'37.9"N, 15°39'50.9"E, na silně zetlelém dřevu u potoka, 6. V. 2017 leg. K. Horová, det. V. Halasů (HR B000971)⁴. – NPR Karlštejn, dubohabřina, 49°57'53.0"N, 14°8'38.2"E, silně rozložený kmen *Populus tremula*, 8. VII. 2022 leg. et det. L. Zíbarová (L. Z. s. n.). – Lipník nad Bečvou, PR Škrabalka, tlející kmen *Populus*, 21. V. 2023 leg. J. Polčák, det. V. Halasů. – CHKO Moravský Kras, Blansko, Punkevní údolí,

⁴ U této položky uvádíme neúplná data, protože další údaje na schedě obsahovaly chyby, které je třeba opravit (comm. pers., V. Halasů, 31. 7. 2023).

pod Jakubovým jezerem, cca 315 m, 49°21'28.8"N, 16°41'17.2"E na odkorněném kmeni listnáče zčásti ponořeném v říčce, těsně nad hladinou, jediné apothecium, 18. VI. 2023 leg. J. Bína, det. V. Halasů⁵.

Recentní lokalita je tak třetí v NP Podyjí a zároveň jedna z pouhých sedmi dokladovaných v ČR. Z charakteru této lokality i z předchozích dat lze soudit, že druh preferuje zastíněná vlhká stanoviště v těsné blízkosti vodotečí nebo silně promáčený dřevní substrát. Spektrum substrátů a celkově ekologická nika bude nejspíše o dost širší, nicméně stejně jako Hansen et al. (1998) nebo Böhning et Gminder (2015) předpokládáme preferenci bazických půd či spíše vyhýbání se kyselým stanovištím: u recentní lokality na nivních sedimentech protéká potok několik desítek metrů proti proudu několika výchozy erlanu, Běťákův sběr (JB 10/35) z Mločího údolí pochází rovněž z nivních sedimentů z okolí ruin bývalého mlýna (viz lokalita výskytu *Disciotis venosa*), Dvořákův sběr (DD 130524-22) je z úpatí svahu s vápencovou sutí, sběr L. Zíbarové (L. Z. s. n.) pak z vápenců a dalších permokarbonských sedimentů, sběr J. Polčáka je z fragmentu

Obr. 1. Řasnatka hrbolkatá – *Elaiopezia polaripapulata*. NP Podyjí, Klaperův potok dolní, 8. V. 2019, foto M. Čapoun (BRNM 829052).

⁵ Položky posledních dvou sběrů jsou prozatím uloženy u určovatelky (comm. pers., V. Halasů, 26. 6. 2023, 9. 7. 2023).

luhu na nivních sedimentech a poslední položku sbíral J. Bína v krasovém území. Plně potvrdit pak můžeme notickou, kterou Hansen et al. (1998) připojují o velmi dlouhém zrání askospor – determinaci druhu se podařilo mikroskopicky potvrdit teprve podle sběru v sezóně 2020; v předchozím roce se nepodařilo získat (a ani v domácích podmínkách úspěšně „dopěstovat“) plodnici s dostatečně zralými askosporami.

Böhning et Gminder (2015) považují řasnatku hrbolkatou za indikační druh pro přírodu blízké listnaté lesy, zejména bazifilní bučiny, které přecházejí v potočných údolích do javoro-jasanových stinných svahových lesů. Titíž autoři pak navrhují zařadit v Červených seznamech Durynska a Německa druh do vyšší kategorie z hlediska ohrožení. Také my doporučujeme k další diskusi případnou kodifikaci indikační hodnoty tohoto v naší zemi extrémně vzácného druhu a navrhujeme uvést jej v nové verzi Červeného seznamu makromycetů ČR se zařazením do kategorie CR.

Geoscypha ampelina (Gillet) Van Vooren & Dougoud – řasnatka hnědofialová (obr. 2) syn.: *Peziza ampelina* Quél., *Plicaria ampelina* (Gillet) Rehm, *Galactinia ampelina* (Gillet) Boud., *Peziza queletii* Medardi, Lantieri & Cacialli

Podmolí, Žlebský potok, 360 m n. m., tlející mechatý kmen *Tilia* v korytě tekoucího potoka v nivním údolí, 2. V. 2020 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun, conf. (doc. vid.) D. Ghyselinc et N. Van Vooren (BRNM 829144, MZ 18452). – Ibid., 8. V. 2020 not. H. Čapounová, M. Čapoun. – Ibid., 8. V. 2021 not. H. Čapounová et M. Čapoun. – Ibid., 23. V. 2021 not. H. Čapounová et M. Čapoun.

Prvónález na prozatím ojedinělé lokalitě pro území NP Podyjí. Ekologické nároky druhu bývají definovány velmi nejednoznačně – Donadini (1981) uvádí poněkud vágně růst na holé půdě nebo na humusu, Hansen et al. (2001) zpřesňují, že se jedná o jílovitou půdu v úživných listnatých lesích, naproti tomu dle Antonína (Antonín 2006) druh preferuje spáleniště. Holec et al. (2012) uvádějí převážně terestrický růst v lesích a zahradách, stejně jako Medardi (2012), který, krom spáleniště a lesní či zahradní půdy, ještě navíc dodává coby substrát silně zetlelé dřevo topolu. Podobně i Hagara (2015) vymezuje jako substrát půdu, pravděpodobně vápnitou, promíchanou s organickými zbytky, a připouští také ohořelé dřevo.

Dosavadní dokladované sběry z území ČR:

sub *Plicaria ampelina* (Quél.) Rehm: Brünn in Mähren: Macocha⁶, auf Waldboden, VI. 1920 leg. Dr. J. Hruby (BRNM 5308)⁷.

⁶ Dnes na území NPR Vývěry Punkvy (www.mapy.cz).

⁷ V PRM se nachází položka 7607 se zcela identickou schedou; tuto položku však M. Svrček později přeurečil jako *Sarcosphaera crassa* (Pouzarovo jméno pro baňku velkokališnou, viz Pouzar 1972). Proto jsme se pokusili položku BRNM 5308 mikroskopicky revidovat, avšak neúspěšně – v preparátu bylo nalezeno jen několik více či méně poškozených askospor a žádná vřevka ani jiné zřetelné struktury.

sub *Peziza ampelina* Quél.: Město Brno, botanická zahrada PŘF MU, na písčité půdě ve skleníku botanické zahrady, Q 6865ba, 49°12'16.0"N, 16°35'47.0"E, 26. II. 1939 leg. et det. Zapletálek (BRNM 762692).

sub *Plicaria ampelina* (Quélet) Rehm: Zdravá Voda prope Žarošice (Moravia), ad terram humidam in silva mixta, 10. IX. 1945 leg. et det. V. Vacek, rev. G. Medardi (PRM 733730). – Žarošice (Moravia), „Jetelův pacht“, ad terram humidam in silva mixta, 28. VIII. 1946 leg. et det. V. Vacek, rev. G. Medardi (PRM 733729). – Žarošice (Moravia), ad viam silvaticam, 5. VIII. 1947 leg. et det. V. Vacek, rev. G. Medardi (PRM 733732). – Žarošice (Moravia), loco paludoso in silva frondosa, 8. IX. 1949 leg. et det. V. Vacek, rev. G. Medardi (PRM 733731). – Vonoklasy (Bohemia), loco paludoso in alneto, 17. X. 1948 leg. et det. V. Vacek, rev. G. Medardi (PRM 733728).

sub *Peziza* cf. *queletii* Medardi, Lantieri & Cacialli: Nová Lhota, Nová Lhota–Vápenky, PP Vápenky, na hlíně u potoka, 48°52'35.0"N, 17°38'22.0"E, 24. V. 2019 leg. D. Sukupová, H. Ševčíková, det. V. Antonín, H. Ševčíková (BRNM 825619).

Náš nález na dosti zetlelém, vzhledem ke stanovišti zřejmě stále vlhkém dřevě třídy rozkladu 3 (sec. Heilmann-Clausen 2001) na substrátové rozmanitosti dále přidává. Míra rozšíření druhu, případně i jeho ohrožení na území České republiky dosud nejsou dostatečně známy, proto navrhuje druh uvést v nové verzi Červeného seznamu makromycetů ČR a zařadit jej do kategorie DD.

Obr. 2. Řasnatka hnědofialová – *Geoscypha ampelina*. NP Podyjí, Žlebský potok, 8. V. 2020, foto M. Čapoun.

Obr. 3. Destice okrouhlá – *Gyromitra parma*. NP Podyjí, Žlebský potok, 8. V. 2021, foto M. Čapoun.

Gyromitra parma (J. Breitenb. & Maas Geest.) Kotl. & Pouzar – destice okrouhlá (obr. 3)

syn.: *Discina parma* J. Breitenb. & Maas Geest.

Podmolí, Žlebský potok, 360 m n. m., tlející kmen *Carpinus* ležící částečně v korytu potoka, 24. III. 2019 leg. et det. M. Čapoun (BRNM 829153). – Ibid., 4. IV. 2020 not. M. Čapoun. – Ibid., 10. IV. 2021 not. M. Čapoun. – Ibid., 8. V. 2021 not. M. Čapoun. – Ibid. 23. V. 2021 not. M. Čapoun.

Dosti vzácný druh jarního aspektu. Ačkoli je již v původní diagnóze udáván te-restrictký růst plodnic (Breitenbach et Maas Geesteranus 1973; Perić et Perić 2005: 10), a také Medardi (2012) popisuje růst na kyselých půdách v listnatých lesích a v porostech mechů, jedná se bezpochyby o lignikolního saprotrofa – v případě vý-skytu na zemi je růst podmíněn přítomností dřeva ukrytého v půdě nebo opadu, byť v podobě jen nenápadných dřevních zbytků. Sami Perić et Perić (2005) prezentují sběr také z mrtvého kmene buku na jezerním břehu, a přítomnost buku, ale i jiných listnáčů na stanovišti, udávají také např. Van Vooren et Moreau (2009). Velmi ze-vrubný popis biotopů nálezů ze Slovinska, opět ze dřeva buku, poskytuje Hočevar (1978), nicméně vzhledem k charakteru lokalit (nadmořská výška je téměř dvojná-

sobná oproti typové lokalitě) a mikroskopickým charakteristikám (délka askospor přesahující 30 μm) lze spekulovat, že se zde jedná spíše o velmi blízký druh *Gyromitra martinii* Donadini et Astier, který byl popsán jen nedlouho před slovinskými sběry a s nímž může být *G. parma* zaměňována⁸. Také z tohoto důvodu nesdílíme domněnku o tom, že *G. parma* preferuje bukové dřevo, jak naznačují Perić et Perić (2005).

Přehled dokladovaných nálezů v ČR a rozšíření druhu v Evropě, vlastní pozorování, taxonomické poznámky, srovnání druhu s jinými zástupci rodu, návrhy na kategorizaci druhu v ČS a další informace přináší Ševčíková (2023).

Destice okrouhlá byla na území ČR poprvé nalezena pravděpodobně právě v Podyjí v roce 1971 (Běťák 2015; sub *Discina parma* J. Breitenb. & Maas Geest.). V současnosti jediný pravidelně monitorovaný kmen habru v NP Podyjí však představuje zdejší ojedinělou recentní lokalitu výskytu druhu – na starších lokalitách (Běťák 2015) v segmentech Braitava (kmen buku v suťovém lese; JB 12/31) a Klapervův potok dolní (kmen habru v aluviu potoka, tedy stanoviště podobné našemu nálezů; JB 12/59, JB 13/424) se přítomnost druhu ověřit nepodařilo. Na recentní lokalitě byl zjištěn růst plodnic nejen přímo na holém, event. mechatém dřevě třídy rozkladu 3 a 4 (sec. Heilmann–Clausen 2001), ale i na vrstvě zeminy pokrývající kořeny vyvráceného kmene a také na staré plodnici lesklokorky ploské (*Ganoderma applanatum*) vyrůstající z téhož kmene.

Helvella latispora Boud. – chřapáč širokovýtrusý (Obr. na zadní straně)

syn.: *Helvella levis* auct., *Helvella stevensii* auct.

Hnanice, Daníž, 290 m n. m., humózní vápnitá jílovitá či sprašová půda pod *Acer*, *Tilia* a *Fraxinus*, 21. VIII. 2021 not. M. Čapoun. – Ibid., 5. IX. 2021 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun (MZ 18453).

Zpočátku jsme váhali pojmenovat náš sběr *H. latispora* – zejména proto, že měřením askospor získaný parametr $Q_c = 1,43$ ($N = 30$; měřeny askospory ve věčkách, tedy ne zcela dozrálé) představuje poněkud vyšší hodnotu, než bychom očekávali. Dissing (1966) uvádí u *H. latispora* při délce askospor 18–19,4–21 μm jejich šířku 13,5–14,8–18 μm ; a i když rozptyl hodnoty šířky výtrusů je poměrně značný, naše údaje (15,9) 18,7–21,1 (22,3) \times (12,6) 13,4–14,5 (14,8) μm se od těchto hodnot poněkud liší. Revize holotypu *H. latispora* Boud. však ukázala rozměry askospor (16,1) 17,7–20,6 \times 13,2–15 (17) μm (Van Vooren 2010b), což se od našeho sběru odlišuje již jen nepatrně.

⁸ Rozdíly v ekologii a mikromorfologii, ale také možnost synonymie obou taxonů, uvádí Van Vooren (2015).

Tento druh je poněkud problematický i z taxonomického hlediska. Skrede et al. (2017) a také databáze MycoBank (www.mycobank.org) preferují pro taxon starší jméno *Helvella levis* Bergeret, avšak dle původního popisu s dochovaným ikonotypem (Bergeret 1783, p. 149) by měla být apotecia lysá. Naproti tomu revizí holotypové položky *H. latispora* Boud. (Van Vooren 2010b, p. 42) bylo zjištěno ochmýření vnější strany plodnice, stejně jako u našeho sběru.

Taxon bývá také někdy uváděn pod jménem *H. stevensii* Peck, avšak synonymie s tímto severoamerickým druhem dlouho nebyla a dosud není všeobecně přijímána. Na rozdíly mezi *H. latispora* a *H. stevensii* poukazuje např. Dissing (1966), když řadí oba druhy do rozdílných sekcí, a Skrede et al. (2017) dle své molekulární studie jejich synonymii prakticky vylučují.

Chřypáč širokovýtrosý vyrůstá na holé půdě a preferuje spíše otevřenější stanoviště s listnatými dřevinami, ale plodnice jsou uváděny i z mecháčích trávníků, bažinatých míst, z porostů kopřiv atd. (Häffner 1987). V českých a moravských veřejných herbáriích je z území České republiky dokladováno více než dvacet sběrů zejména ze středních, jižních a severních Čech, ojedinělé nálezy jsou ze západní Čech, severozápadní, východní a jižní Moravy. Většina sběrů je pojmenována *H. stevensii* Peck.

***Ionopezia gerardii* s. l. – řasnatka Gerardova**

syn.: *Ionopezia ionella* s. l., *Peziza gerardii* s. l., *Galactinia gerardii* s. l.

Čížov, Klaperův potok dolní, 370 m n. m., vápnitá holá půda na břehu bezejmenného potoka na stíněném stanovišti, pod *Alnus*, *Picea*, *Quercus*, *Carpinus*, *Prunus*, *Tilia*, soc. *Peziza* cf. *depressa*, 12. VIII. 2018 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun (BRNM 829138). – Ibid., 7. VII. 2019 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun (BRNM 829139).

Druh *Peziza gerardii* Cooke je popsán původně ze severní Ameriky, proto Van Vooren (2020) navrhuje dle sběru z Francie rehabilitovat pro Evropu taxon *Peziza ionella* Quél.; pro *P. gerardii* a *P. ionella* pak ustavuje nový rod *Ionopezia*. Sběry určené dosud jako *P. gerardii* však reprezentují vícedruhový komplex a dosud nejsou stanoveny epitypy, včetně *I. ionella* s. str. (Van Vooren 2020), ponecháváme proto naše sběry pojmenovány *Ionopezia gerardii* s. l.

Ačkoli jde o druh, resp. druhy s poměrně rozsáhlým areálem výskytu, který zahrnuje nižší, střední i horské polohy prakticky v celé Evropě (Van Vooren 2010a), všude patří mezi dosti vzácné. Preferenci bazických půd uvádí např. Benkert (1996) či Hagara (2015). Nejednoznačnost v ekologických nárocích (možná vyvěrající právě z výše zmíněné druhové diversity) naopak zdůrazňují Böhning et Gminder (2015) s tím, že společným jmenovatelem je snad jen terestrický růst. Zdá se, že převažující preferencí jsou vlhká místa – např. Koszka (2020) uvádí, v souladu s naším nálezem, břehy malých vodních toků, Svrček (1967) a Moravec (1968) pak lesní rokliny.

Pro NP Podyjí je sběr ze sezóny 2018 prvonálezem a lokalita je zde, prozatím, ojedinelou.

Leucoscypha leucotricha (Alb. & Schwein.) Boud. – zemnička bílá (obr. 4)

ČS: CR

Vranov nad Dyjí, Býčí hora, 490 m n. m., opadem pokrytá půda pod *Quercus*, *Fagus*, 13. IX. 2020 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun (BRNM 829143).

V NP Podyjí první a ojedinelý nález tohoto celoevropsky vzácného druhu, který by měl růst na zemi či v opadu nebo dokonce na rozloženém dřevě buku (Moyné 2011), ale objevila se také hypotéza, že druh může být třetím partnerem mykorrhizního vztahu ryzce nasládlého (*Lactarius subdulcis*) a buku lesního (*Fagus sylvatica*) (Brand 1991, cit. sec. Behnke et al. 1993). Na rozpory však poukazuje Benkert (2000) a vymezuje dva odlišné soubory biotopů výskytu druhu. Na jedné straně má druh preferovat oligotrofní rašelinná stanoviště – obdobné poznatky uvádějí i Svrček et Kubička (1968), Svrček (2006b) či Ghyselinck (2010), na druhé straně pak písčité či jílovité, víceméně holé nebo mechem řídkce porostlé půdy, a Benkert (2000) zde dokonce zvažuje afinitu ke sprašovým půdám. Dále poznamenává, že na mnohých z tehdejších východoněmeckých lokalit je přítomnost buku, a tedy i ryzce nasládlého, jednoznačně vyloučena, a ani na typové lokalitě přítomnost buku nezmiňuje.

Naproti tomu z recentní lokality v NP Podyjí, byť v době nálezu plodnic *L. leucotricha* se plodnice *L. subdulcis* v nejbližším okolí nevyskytovaly, je růst ryzce nasládlého dobře znám (Běťák 2015). Nálezová data položek umístěných ve veřejných herbářích v ČR zmiňují přítomnost buku na lokalitě v pěti případech ze sedmi.

Dosavadní dokladované sběry z území ČR:

sub *Leucoscypha leucotricha* (Alb. & Schwein.) Boud.: Košovy část (Rajnochovice prope Bystřice pod Hostýnem), směr Sochová, na zemi v opadu *Picea*, *Fagus*, 23. VIII. 1979 leg. et det. A. Vágner, rev. M. Svrček (PRM 938318). – Klení: rybník Panský⁹, Q 7253b, 610 m n. m., břízy a osiky, dutina v březním náspu; mech, 5. VII. 1991 leg. T. Papoušek, det. M. Beran (CB 6870). – Stříbřec, ca 3 km JJZ: PR Novořecké močály¹⁰, Q 6955c, 435 m n. m., květnatá bučina; pařez *Picea abies*, 4. X. 2006 leg. M. Vašutová, det. H. Deckerová (CB 15200). – Bouzovská pahorkatina, Olomouc, Kadeřín, NPR Špraněk (OC), u potoka Špraněk, 400 m n. m., quadr. 6367a, 49°39'54.6"N, 16°54'14.9"E, potoční luh na půdě, pod *Fagus*, *Acer*, *Fraxinus*, 19. X. 2019 leg. Z. Sochorová, M. Sochor, det. Z. Sochorová (HR B008830).

⁹ V současnosti se nazývá Velký Klenský rybník; starší jméno Panský pochází z původního německého „Herrenteich“ (in: Kohoutí Kříž: šumavské ozvěny [on-line]. Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích, © 2001–2022 [cit. 26. 08. 2022].

Dostupné z: <https://www.kohoutikriz.org>.

¹⁰ V současnosti NPR Stará a Nová řeka (www.drusop.nature.cz).

– Pleš (Bělá nad Radbuzou) jižně od zaniklé osady Václav, 800 m n. m., Q 6441d, 49°32'6.0"N, 12°37'49.3"E, na půdě, v okolí buky a smrky, 25. VII. 2021 leg. et det. Z. Sochorová (PRM 955963). – Jevanská plošina, Krhanice, PP Vlčí rokle, 404 m n. m., 49°52'28.8"N, 14°32'5.3"E, na holej pôde a pod listím na brehu potoka Vlčín v listnatom lese (*Fagus sylvatica*, *Carpinus betulus*, *Acer pseudoplatanus*), plodnice často prisadnuté priamo na mykORIZNYCH špičkách koreňov, soc. *Lactarius subdulcis*, 18. IX. 2021 leg. et det. L. Janošik (PRC 8992). – Boubínsko-stožecká hornatina, Horní Vltavice, PR Zatoňská mokřina, 804 m n. m., 48°57'14.5"N, 13°46'17.9"E, na holej pôde a pod listím v podmáčanom zmiešanom lese (*Betula*, *Alnus*, *Picea abies*), plodnice často prisadnuté priamo na mykORIZNYCH špičkách koreňov, 13. IX. 2022 leg. et det. L. Janošik (PRC 8993).

Nálezy z území ČR bez dochovaného exsikátu:

Jeseniky, Široký Brod, cca 1,34 km JJV od kostela v obci, 50°15'40.8"N, 17°17'1.9"E, 24. VII. 2017 not. P. Skopal. – Žulovská pahorkatina, Vidnava, bývalý kaolinový lom, ve svahu nad výstupem úzkorozchodné dráhy, 284 m n. m., 50°21'42.8"N, 17°11'12.3"E, na písčito-jílovité hlíně, 6. X. 2017 leg. et det. V. Halasů. – Střední Poorličí, Sudislav nad Orlicí, Přírodní park Orlice, 381 m n. m., 49°59'39.4"N, 16°18'4.0"E, na holej ílovitej zemi, pod listím a v machu v mladom listnatom lese (*Fagus sylvatica*, *Acer*, *Betula*), 31. VII. 2020 not. L. Janošik.

Obr. 4. Zemnička bílá – *Leucoscypha leucotricha*. NP Podyjí, Býčí hora, 13. IX. 2020, foto M. Čapoun (BRNM 829143).

Ekologické nároky druhu, včetně trofismu, tedy dosud nejsou zcela objasněny. Jako pravděpodobná se jeví možnost, že *L. leucotricha* je parazitem, a to nejen buku, ale i jiných dřevin, a napadá buňky kořenů hostitele v jejich mykorhizních špičkách; v případě buku se pak jedná zejména o mykorhizu s *L. subdulcis*, který tak do interakce s *L. leucotricha* přímo nevstupuje (comm. pers., L. Janošík, 10. 1. 2023).

Benkert (2000) navíc dosti přesvědčivě argumentuje pro synonymii *Leucoscypha leucotricha* s velmi podobným taxonem *L. erminea* (Bommer & Rousseau) Boud. Databáze Index Fungorum (www.indexfungorum.org) i MycoBank (www.mycobank.org) však oba druhy nadále považují za rozdílné dle pojetí např. Le Gal (1957), která poukazuje na odlišný tvar a velikost apotecií, charakter chloupků a pevnost dužniny; *L. erminea* má mít také kratší výtrusy. Vzhledem k rozličným charakterům stanovišť lze jistě spekulovat o oprávněnosti takového odlišení, a tak jasno by mohly přinést až budoucí molekulární studie; nebylo by divu, kdyby se v rámci taxonu objevil ještě nějaký kryptický druh.

Holotyp *L. leucotricha* se nedochoval, a tak Benkert (2000) stanovil neotyp, s nímž se v relevantních makroskopických znacích i mikromorfologii náš sběr velmi dobře shoduje.

Malvipezia howsei (Roze & Boud.) Van Vooren – řasnatka modravá (obr. 5.)
syn.: *Peziza howsei* Roze & Boud., *Plicaria howsei* (Roze & Boud.) Rehm, *Peziza howsei* Donadini nom. illeg.

Hnanice, Daniž, 290 m n. m., humózní vápnitá jílovitá či sprašová, mírně eutrofizovaná půda v teplém smíšeném, převážně listnatém lese pod *Tilia* a *Juglans nigra*, 5. IX. 2021 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun, conf. (doc. vid.) N. Van Vooren (BRNM 829145, MZ 18454).

Vzácnější řasnatka rostoucí v lesích na zemi a občas i poblíž rozložených zbytků dřeva zanořených v půdě (Medardi et al. 2014) v bohatších listnatých lesích na jílovitých půdách (Hansen et al. 2001), což potvrzuje i náš prvonález pro NP Podyjí.

V literatuře bývá někdy synonymizována s druhem *Peziza emileia* Cooke (např. Svrček 1976b, Hagara 2015). Srovnání obou taxonů se podrobněji věnuje Jamoni (2004) a nachází rozdíly v rozměrech apotecií a v barvě hymenia, na mikroskopické úrovni pak ve struktuře medulárního excipula, v délce vrčecek, ve tvaru vrcholků parafýz a v poměru délky a šířky askospor. Medardi et al. (2014) se pokusili poukázat na jejich molekulární i mikromorfologické odlišnosti a při nenalezení holotypu stanovili lektotyp a epityp *Peziza howsei*. Jejich studie však vyznívá poněkud rozpačitě; popisují medulární excipulum plodnic jako zřetelně dvouvrstevné se spodní částí tvořenou, víceméně, texturou intricata – v našem vzorku však nacházíme pouze jednovrstevné excipulum tvořené kulovitými buňkami, které ve spodní části doplňují vřetenovité, pyrifonní a protáhlejší buňky, a také Van Vooren et al. (2021) pokládají jednovrstevné excipulum tvořené buňkami s texturou globulosa za typický znak rodu *Malvipezia*.

Dle Medardi et al. (2014) lze *P. howsei* a *P. emileia* odlišit podle ornamentiky askospor – zatímco výtrusy *P. howsei* mají mít ornamentiku tvořenou drobnými izolovanými bradavkami o šířce 0,5–1 μm a výšce 0,5 μm , ornamentika výtrusů *P. emileia* má pokrývat většinu povrchu spory a bradavky mají mít nepravidelný, často améboidní tvar, při šířce 1–3 μm a výšce 1 μm . Na výtrusech našeho sběru jsme našli pouze drobné, většinou okrouhlé bradavky, přesně odpovídající *P. howsei* dle Medardi et al. (2014). Přesto jsme se pokusili tvrzení o rozdílnosti ornamentiky ověřit srovnávacím studiem položek BRNM 705660 – *Peziza howsei* (náleзовá data viz níže) a BRNM 383899 – *Peziza emileia* Cooke ss. lato (sic)¹¹. Zatímco spory sběru BRNM 705660 měly ornamentiku z bradavek o šířce 1–1,5 μm a výšce 0,6–0,8 μm , v exsikátu BRNM 383899 jsme našli spory s ornamentikou dosti nesourodou – od spor ornamentovaných drobnými bradavkami o šířce 0,5–0,7 μm a výšce 0,3–0,5 μm až po spory s hrubšími nepravidelnými bradavkami o šířce 1–1,3 μm a výšce 0,6–0,7 μm , které pokrývaly podstatnou část povrchu spor.

Na základě těchto výsledků tak neprokazujeme rozdílnost uvedených herbářových položek a v souvislosti s výše zmíněným rozporem mezi pracemi Medardi et al. (2014) a Van Vooren et al. (2021) jsme se pro náš sběr rozhodli zvolit jméno *Malvipezia howsei* s respektem k jeho potvrzení autoritou, jakou Nicolas Van Vooren v oblasti operkulárních askomycetů bezesporu je.

Dosavadní dokladované sběry *Malvipezia howsei* z území ČR:

sub *Plicaria howsei* (Boud.) Rehm: Zdravá Voda prope Žarošice (Moravia), ad terram, inter folia, in silva frondosa, 24. VIII. 1949 leg. et det. V. Vacek (PRM 733806).

sub *Peziza howsei*: Krkonoše, Janské Lázně, obec a okolí, Q 5360dc, 50°37'0.0"N, 15°46'0.0"E, na zemi v listí pod javory, osikami a bukem, 1. VI. 2007 leg. J. Hák, det. A. Vágner (BRNM 705660).

sub *Peziza howsei* (Boud.) Donadini: Sečská vrchovina, Chrudim, Polánka, PR Vápenice, 470 m n. m., quadr. 6160c, 49°50'32.4"N, 15°43'27.0"E, okraj smíšeného lesa pod listnáči (habr, líska), úvozová cesta, na zemi, z půdy; pod *Carpinus betulus*, *Corylus avellana*, *Picea abies*, 11. VI. 2016 leg. et det. R. Doležal (HR B001548).

V herbáři Národního muzea v Praze je také uloženo několik položek deterninovaných jako *Peziza emileia* (PRM 816185, PRM 873964, PRM 947216) či *Galactinia emileia* (PRM 604248). Holotyp Velenovského taxonu *Plicaria lactosa* Velen. (PRM 148313) synonymizoval Svrček (1976a, 1976c) rovněž s druhem *Peziza emileia* Cooke, přičemž kresba askospor (Svrček 1976c, p. 193) ukazuje opět ornamentiku tvořenou drobnými izolovanými bradavkami.

¹¹ *Peziza emileia* Cooke ss. lato, Brno: Židenice, „V akátku“, 20. VI. 1965 leg. Souček Lad., det. 1989/IX G. Hirsch.

Obr. 5. Řasnatka modravá – *Malvipezia howsei*. NP Podyjí, Daniž, 5. IX. 2021, foto M. Čapoun (BRNM 829145, MZ 18454).

***Otidea concinna* (Pers.) Sacc.** – ouško citronové

ČS: CR; vyhl.: SO

Mašovice, Mašovická střelnice (ochranné pásmo NP Podyjí), 400 m n. m., holá půda pod *Acer*, *Carpinus* na okraji teplé sušší dubohabřiny na sprašovém podkladu, 29. VIII. 2021 not. H. Čapounová, det. M. Čapoun.

Ouško citronové je považováno za diagnostický druh panonských dubohabřin (Beran et al. 2016), v ČR je chráněné. Také jinde v Evropě jde o vzácnější, byť širouce rozšířený druh rostoucí na vápnitých, humózních půdách pod duby, lískou, bukem a jinými listnáči, ale udávají se nálezy i pod jedlí či douglaskou (Olariaga et al. 2015). Náš nález na vcelku typickém stanovišti je prvním nálezem pro území NP Podyjí.

***Paragalactinia succosa* (Berk.) Van Vooren** – řasnatka síromléčná

ČS: EN, sub syn. *Peziza succosa* Berk.

Čížov, Granátové jámy, 295 m n. m., humózní vápnitá půda pod *Tilia*, *Carpinus* a *Acer campestre*, 23. VIII. 2020 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun (BRNM 829142). – Lukov, Klapeřův potok dolní, 370 m n. m., vápnitá půda pod *Carpinus*, soc. *Helvella atra*, 5. IX. 2020 leg. et det. M. Čapoun (BRNM 829140). – Ibid., vápnitá půda pod *Carpinus*, 11. IX. 2020 not.

M. Čapoun. – Ibid., vápnitá půda pod *Carpinus* a *Pinus*, 18. VII. 2021 not. M. Čapoun. – Mašovice, Mašovická střelnice (ochranné pásmo NP Podyjí), 385 m n. m., sprašová půda pod *Carpinus* a *Tilia*, 25. VII. 2021 not. M. Čapoun. – Ibid., sprašová půda pod *Carpinus* a *Tilia*, 29. VIII. 2021 not. M. Čapoun. – Hnanice, Daníž, humózní vápnitá jílovitá či sprašová půda v teplém smíšeném, převážně listnatém lese, 21. VIII. 2021 not. H. Čapounová.

Řasnatka rostoucí nejčastěji na bazických půdách pod různými listnáči v lesích a parcích, snad mykorhizní (Tedersoo et al. 2006). Vyskytuje se roztroušeně, místy je hojnější (Hagara 2015), zejm. v teplejších polohách (Svrček 2006d). Také NP Podyjí patří mezi území, kde se lze s druhem na příhodných stanovištích setkat docela často – doprovází zde listnaté a smíšené lesy na všech významnějších lokalitách s vápencovým či sprašovým podkladem. Ačkoli ČS uvádí, že nálezu tohoto druhu v českých zemích ubývá (Svrček 2006d), naše zkušenost je právě opačná. Je jistě možné, že se druh více šíří teprve v posledních několika letech, což by také vysvětlovalo, proč byl náš sběr v sezóně 2020 potvrzeným prvnálezem druhu v NP Podyjí¹²; doplníme-li však našimi zjištěními záznamy o výskytu řasnatky síromléčné v nálezové databázi Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (www.portal.nature.cz), zařazení druhu v ČS do kategorie EN se nám jeví poněkud nadhodnocené.

***Peziza saccardoana* Cooke** – řasnatka „Saccardova“¹³ (obr. 6)

Orth. var.: *Peziza saccardiana* Cooke

Hnanice, Daníž, 290 m n. m., holá půda v mezickém trávníku, 7. XII. 2019 leg. M. Čapounová, det. M. Čapoun (BRNM 829146, MZ 18455). – Čížov, Klapetův potok dolní, 360 m n. m., holá vápnitá půda pod *Quercus* a *Carpinus*, 13. VI. 2020 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun (MZ 18456).

Řasnatka rostoucí na holé půdě (Spooner 2001), sběr z hlinité lesní cesty v teplomilné doubravě uvádí také např. Koszka (2020). Druh by se však měl vyskytovat i na spáleništích (Medardi 2012) nebo ohořelém dřevě (Baiano et Garofoli 2001). Málo známý, snad vzácnější druh. Naše nálezy jsou dosud ojedinělými sběry v NP Podyjí.

Dosavadní dokladované sběry z území ČR¹⁴:

¹² J. Běťák eviduje sběr *Peziza* cf. *succosa* Berk. (JB 14/313) z 12. VI. 2014 z lokality Granátové jámy, avšak plodnice byla sterilní (comm. pers., J. Běťák, 25. 10. 2022).

¹³ České jméno dosud nebylo v odborné literatuře publikováno, proti užívání příjmení italského mykologa však nejspíš nelze mít námitek.

¹⁴ V herbáři Jihočeského muzea v Českých Budějovicích je uložen sběr označený *Peziza* aff. *saccardiana* Cooke, Ponědrážka: NPP Ruda, rašelinná březina; pod *Betula*, *Pinus*, *Salix*, in *Molinia*, 17. VIII. 2014 leg. et det. L. Zíbarová (CB 18731); podle nálezkyně a určovačky se však o druh *P. saccardoana* jistě nejedná (comm. pers., L. Zíbarová, 3. 8. 2022).

sub *Peziza saccardoana*: Praha, Chuchle, Chuchelský háj, na zemi, 7. VI. 2016, leg. P. Včelička, det. V. Halasů (V. H. 462). – CHKO Poodří, NPR Bažantula, 200 m n. m., okraj lesní cesty u odvodňovacího kanálu, na holé půdě, 13. IX. 2019 leg. et det. P. Mičoch (BRNM¹⁵). – CHKO Litovelské Pomoraví, PR U Spálené, řídká lipodubina, na mechaté hlíně okolo pařezu, 18. X. 2019 leg. et det. V. Halasů (V. H. 1194, 1195).

Ačkoli se tak zdá, že dosavadní nálezy druhu na území ČR jsou zcela ojedinělé, jsme v úvaze o jeho vzácném výskytu zdrženliví. Jednak může být *P. saccardoana* v terénu zaměňována za jiné podobně zbarvené řasnatky, jednak se údaje z literárních zdrojů dosti liší. Naše sběry byly určeny podle Hohmeyerova klíče (Hohmeyer 1986) s verifikací užitím Spoonerova klíče (Spooner 2001), a to přesto, že se poněkud rozcházejí s Cookeovým protologem (Cooke 1879, p. 174, plate 78), kde jsou uvedeny rozměry askospor 20–22 × 12 μm a jejich ornamentika je vyobrazena jako podstatně jemnější¹⁶. Rozměry askospor u položky BRNM 829146 (resp. MZ 18455) jsou v prů-

Obr. 6. Řasnatka Saccardova – *Peziza saccardoana*. NP Podyjí, Klaperův potok dolní, 13. VI. 2020, foto M. Čapoun (MZ 18456).

¹⁵ Číslo položky se nám nepodařilo zjistit.

¹⁶ Podobně jemnou ornamentiku spor u *P. saccardoana* zobrazuje i Medardi (2012, p. 203).

měru $13,7 \times 9,9 \mu\text{m}$ ($N = 30$), u položky MZ 18456 pak $14,3 \times 9,2 \mu\text{m}$ ($N = 30$), ornamentika je tvořená hrubými, často protáhlými bradavkami bez tendence tvořit síť.

Možnost záměny za druhy *P. depressa* Pers. či *P. phlebospora* (Le Gal) Donadini uvádí např. Medardi (2012), tyto druhy však mají zřetelně větší výtrusy a jiný charakter ornamentiky, druhá jmenovaná navíc po poranění roní modrou tekutinu.

Peziza saniosa Schrad. ex J.F. Gmel. – řasnatka modromléčná

Syn.: *Galactinia saniosa* (Schrad. ex J. F. Gmel.) Sacc.

ČS: CR, sub *Peziza saniosa* Schrad.: Fr.

Čížov, Granátové jámy, 335 m n. m., humózní vápnitá půda pod *Quercus*, *Carpinus*, *Tilia*, *Corylus*, 15. VI. 2018 leg. et det. M. Čapoun (BRNM 829147, MZ 18457).

Vzácnější řasnatka, která byla v minulosti již několikrát v NP Podyjí (i v téměř segmentu) sbírána – na mechaté kůře dubu v teplé dubohabřině (Antonín et Vágner 2000), na holé zemi v dubohabřinách a v zářezu bývalého kaolinového lomu (Běťák 2015). Všechny lokality v NP Podyjí se nacházejí na nivních sedimentech s vápencovým podložím nebo na sprašovém podkladu anebo poblíž erlanové čocky (www.geology.cz). Také Benkert (1996) zařazuje řasnatku modromléčnou jednoznačně mezi kalcifilní druhy a v ČS (Svrček 2006c) je uváděna jako druh rostoucí na humózní půdě a na tlejících zbytcích dřeva v teplejších listnatých lesích; naproti tomu Koszka (2020) uvádí nálezy z kyselejších, propustných substrátů v bučinách, často v porostech ploníku ztenčeného (*Polytrichastrum formosum*).

Egertová (2015) shrnuje nálezy druhu ze 45 lokalit dokladovaných v České republice po roce 2006 a z nálezových dat vyvozuje, že bazické substráty ani přítomnost listnatých dřevin nejsou nutnou podmínkou pro růst druhu. Zajímavostí pak může být, že z uvedeného počtu lokalit se plně dvě pětiny nacházejí v Jihomoravském kraji, naopak zřejmě nepřekvapí, že sběry z NP Podyjí z měsíce června (včetně recentního) představují nejčasnější nálezy druhu v ČR.

Plectania melastoma (Sowerby) Fuckel – ohnivec černý

ČS: EN

Lukov, Klaperův potok dolní, 375 m n. m., tlející větvičky listnáče (*Betula*?) zanořené v opadu a v půdě ve starším smíšeném náletovém porostu v pozdější fázi sukcese na vápnitěm podloží, 26. III. 2017 leg. H. Čapounová, det. M. Čapoun (BRNM 829141).

Jarní saprotrof rostoucí na zbytcích dřeva, opadané kůře a větvičkách listnatých i jehličnatých dřevin většinou zanořených v půdě či detritu. Nachází se dosti vzácně v řídkých lesích, hájích a při jejich okrajích (Antonín 2006, Hagara 2015), plodnice bývají často celé skryty v opadu, proto mohou být přehlíženy. Prozatím ojedinelý a zcela náhodný prvnález v NP Podyjí, výskyt druhu na lokalitě se v následujících sezonách i přes intenzivní snahu nepodařilo ověřit.

Sowerbyella radiculata (Sowerby) Nannf. – oušenka kořenující

Znojmo-Hradiště, Králův stolec, 335 m n. m., opad promíchaný s deluviofluviálním sedimentem a navátou spraší na dně hluboké terénní deprese pod *Fraxinus*, *Acer*, *Carpinus* (plodnice nalezeny vytržené či vyvrácené v substrátu rozrytém zvěří), 12. III. 2017 leg. M. Čapounová, det. J. Běťák, conf. M. Čapoun (BRNM 829045, MZ 18458).

Asi nejznámější zástupce dosti vzácného rodu, nerovnoměrně roztroušeně se vyskytující na poměrně širokém spektru biotopů – od bohatších listnatých nebo jehličnatých lesů přes nitrofilní křoviny až po zcela bezlesá stanoviště (Benkert 2005, Hagara 2015), od výskytu na půdě a opadu pod jalovcem a cypřišem (Medardi 2012) až po růst bez specializace na konkrétní substrát s obvyklou přítomností silnější vrstvy detritu (Klofac et Voglmayr 2003). Hagara k tomu připomíná vápnitě půdy a Moravec (1988) navíc, snad i trochu překvapivě, zvažuje dokonce místa s vyšším obsahem čpavku (močoviny), např. hnojené půdy nebo exkrementy. V PRM se nacházejí více než čtyři desítky položek *S. radiculata*; většina sběrů pochází z okolí Prahy či přímo z pražského intravilánu a dále zejména z Českého krasu z okolí Karlštejna, kde byl druh sbírán nejčastěji pod smrky nebo přímo ve smřčinách. Další významnou sbírkou disponuje herbář HR – tamější sběry z minulé dekády pocházejí z asi čtyř východočeských lokalit, z nichž u každé je vždy uváděna přítomnost *Picea* spp. Ojedinelé sběry se objevují ještě v BRNM a CB. Téměř u všech sběrů se uvádí či je dohledatelný (www.geology.cz) vápencový nebo sprašový či jiný bazický podklad.

Diskutována bývá možná synonymie *S. radiculata* s druhem *S. crassisculpturata* Moravec. Klofac et Voglmayr (2003) nebo Benkert (2005) respektují odlišení obou druhů vymezené Moravcem; Van Vooren (2012b) uvádí navíc rozdíl v barvě hymenia – plodnice *S. crassisculpturata* mají mít oranžový až béžový nádech. Naproti tomu Yao et Spooner (2006) považují rozdíly, včetně šířky askospor a jejich ornamentiky, pro definování samostatného druhu *S. crassisculpturata* za nedostatečně průkazné. Pokusíme-li se konfrontovat náš sběr s holotypovou položkou *S. crassisculpturata* (BRNM 312328, in Moravec 1985), lze pouze konstatovat, že jemné nuance v ornamentice askospor nejsme s to námi užívaným optickým mikroskopem přesvědčivě zachytit; rozměry výtrusů našeho sběru jsou pak na dolní hranici rozměrů spor u uvedeného holotypu *S. crassisculpturata* či těsně pod ní, resp. odpovídají spíše druhu *S. radiculata*. Jasně do situace mohou vnést molekulární studie, které prozatím chybějí; proti synonymii však může svědčit např. výrazná variabilita v ekologických nárocích.

Co se období fruktifikace týče, výše zmíněné zdroje se shodují na letních nebo podzimních měsících. V tomto kontextu se snad datum našeho nálezu může zdát velmi nezvyklé, nicméně teploty v předcházejících dvou týdnech každodenně odpoledne vystupovaly k 10 či více stupňům a k ránu neklesaly pod nulu ([26](http://www.in-po-</p></div><div data-bbox=)

casi.cz). Jedná se o prvonález v rámci NP Podyjí, opakované návštěvy lokality v různých obdobích dalších sezón již nebyly úspěšné.

Poděkování

Za informace o herbářových položkách děkujeme odborným pracovníkům muzeí a kurátorům veřejných mykologických herbářů, zejm. Miroslavu Beranovi, Danielu Dvořákovi, Lukáši Janošikovi a Tereze Tejklové; Markétě Šandové navíc za obsáhlou fotodokumentaci herbářových položek PRM. Martinu Křížovi, Patriku Mičochovi, Jiřímu Polčákovi, Zuzaně Sochorové a Lucii Zíbarové děkujeme za informace o vlastních sběrech, Viktorii Halasů navíc za mnohou inspiraci a Janu Běťákovi také za podnětné připomínky k rukopisu, za což děkujeme rovněž všem recenzentům. Haně Ševčíkové a Radomíru Němcovi děkujeme za uložení položek do herbářů BRNM a MZ. Zvláštní poděkování pak patří Vladimíru Antonínovi za důvěru.

Literatura

- Antonín V. (2006): Encyklopedie hub a lišejníků. – Academia, Libri, Praha.
- Antonín V., Vágner A. (2000): Makromycety / Makromyceten. In: Antonín V., Gruna B., Hradílek Z., Vágner A., Vězda A.: Houby, lišejníky a mechorosty Národního parku Podyjí / Pilze, Flechten und Moose des Nationalparks Thayatal. Masarykova univerzita, Brno, 29–96.
- Baiano G., Garofoli D. (2001): *Peziza saccardiana* Cooke 1879. Un interessante ascomicete comune nel cuneese. – *Il Micologo* 100(7): 36–39.
- Behnke H.-D., Lüttge U., Esser K., Kadereit J. W., Runge M., eds. (1993): Progress in Botany / Fortschritte der Botanik: Structural Botany Physiology Genetics Taxonomy Geobotany / Struktur Physiologie Genetik Systematik Geobotanik. Vol. 54. – Springer, Berlin, Heidelberg.
- Benkert D. (1996): Bemerkenswerte *Pezizales*-Funde aus Mecklenburg-Vorpommern. – *Boletus* 20: 38–48.
- Benkert D. (2000): Zur Kenntnis von *Leucoscypha leucotricha* (*Ascomycetes*, *Pezizales*) und Wahl einer Neotypus-Kollektion. – *Zeitschrift für Mykologie* 66(2): 181–191.
- Benkert D. (2005): Beiträge zur Kenntnis einiger Gattungen der *Pezizales* (*Ascomycetes*): *PlectanialPseudoplectanialia*, *Ramsbottomia*, *SmardaealGreletia*, *Sowerbyella*. – *Zeitschrift für Mykologie* 71(2): 121–164.
- Beran M., Kříž M., Holec J. (2016): Makromycety. – In: Hofmeister J., Hošek J., eds.: Seznamy indikačních druhů živočichů a hub pro jednotlivé typy přírodních stanovišť podle Katalogu biotopů ČR, 15–72. Ekologické služby s.r.o.
- Bergeret J. P. (1783): *Phytonomatotechnie universelle, c'est-a-dire; l'art de donner aux plantes des noms tirés de leurs caractères*. Tome premier. – Chez l'Auteur, rue d'Antin, près de

- l'Hôtel de Richelieu; chez Didot le Jeune, libraire-imprimeur de Monsieur, quai des Augustins; chez Poisson, Graveur en taille-douce, Cour du Cloître Saint-Honoré; Paris.
- Běřák J. (2015): Inventarizační mykologický průzkum vybraných lokalit v NP Podyjí. Závěrečná zpráva z let 2010–2014. – [ms., depon. in Správa NP Podyjí].
- Böhning T., Gminder A. (2015): Einige seltene oder gefährdete operculate Ascomyceten in Thüringen. – *Boletus* 36(2): 101–116.
- Brummelen J. van (1967): A world-monograph of the genera *Ascobolus* and *Saccobolus* (*Ascomycetes*, *Pezizales*). – *Persoonia-Supplement* 1(1): 1–260.
- Cooke M. C. (1879): *Mycographia, seu Icones fungorum. Figures of fungi from all parts of the world. Vol. 1.* – Williams & Norgate, London.
- Čapoun M., Čapounová H., Čapounová M. (2023): Vzácnější a málo známé askomycety národního parku Podyjí – nálezy z let 2017–2021. Část I. *Leotiomycetes* a *Sordariomycetes*. – *Mykologické Listy* no. 154: 1–23.
- Dissing H. (1966): The genus *Helvella* in Europe with special emphasis on the species found in Norden. – *Dansk Botanisk Arkiv* 25: 1–172.
- Donadini J.-C. (1981): Le genre *Peziza* dans le sud-est de la France, avec clef du genre pour la France. – Université d'Aix, Marseille.
- Egertová Z. (2015): Nové nálezy řasnatky modromléčné – *Peziza saniosa* v České republice. – *Mykologické Listy* no. 131: 1–9.
- Ghyselincx D. (2010): Contribution à la connaissance des champignons du Brabant wallon (3). Quelques ascomycètes intéressants. – *Revue du Cercle de Mycologie de Bruxelles* 10: 23–30.
- Hagara L. (2015): *Ottova encyklopedie hub.* – Ottovo nakladatelství, Praha.
- Hansen K., Læssøe T., Pfister D. H. (2001): Phylogenetics of the *Pezizaceae*, with an emphasis on *Peziza*. – *Mycologia* 93(5): 958–990.
- Hansen K., Sandal S. K., Dissing H. (1998): New and rare species of *Pezizales* from calcareous woodlands in Denmark. – *Nordic Journal of Botany* 18(5): 611–626.
- Hansen K., Schumacher T., Skrede I., Huhtinen S., Wang X.-H. (2019): *Pindara* revisited – evolution and generic limits in *Helvellaceae*. – *Persoonia* 42: 186–204.
- Häffner J. (1987): Die Gattung *Helvella* – Morphologie und Taxonomie. – *Beihefte zur Zeitschrift für Mykologie* 7: 1–165.
- Häffner J. (1992): Die Gattungen *Psilopezia* und *Pachyella*, die psilopezioiden Pilze im engeren Sinn. Teil 2 – *Pachyella*. – *Rheinland-Pfälzisches Pilzjournal* 1(2): 118–161.
- Heilmann-Clausen J. (2001): A gradient analysis of communities of macrofungi and slime moulds on decaying beech logs. – *Mycological Research* 105(5): 575–596.
- Hočevar S. (1978): *Discina parva* Breitenb. & Maas G. (*Helvellaceae*, *Ascomycetes*) in some virgin forest nature reserves of Slovenia, Yugoslavia. – *Acta Botanica Croatica* 37: 165–170.
- Hohmeyer H. (1986): Ein Schlüssel zu den europäischen Arten der Gattung *Peziza* L. – *Zeitschrift für Mykologie* 52(1): 161–188.
- Holec J., Bielich A., Beran M. (2012): Přehled hub střední Evropy. – *Academia*, Praha.
- Jamoni P. G. (2004): *Peziza emileia* Cooke (riscoperta di una rara e controversa entità). – *Funghi e Ambiente* 94–95: 47–50.

- Klofac W., Voglmayr H. (2003): Beobachtungen zur Gattung *Sowerbyella* in Österreich. – Österreichische Zeitschrift für Pilzkunde 12: 141–151.
- Koszka A. (2020): A Vértes gombavilága. I. kötet – tömlősgombák (*Ascomycota*). – Magánkiadás.
- Kříž M. (2021): Terčovnice síťnatá – *Disciotis venosa* v Českém středohoří. – Mykologický sborník 98(2): 44–52.
- Le Gal M. (1957): Le genre *Leucoscypha* Boud. – Bulletin du Jardin botanique de l'Etat, a Bruxelles 27(4): 719–728.
- Medardi G. (2012): Atlante fotografico degli Ascomiceti d'Italia. Prima ristampa riveduta e corretta. – A. M. B. Fondazione, Centro Studi Micologici, Vicenza.
- Medardi G., LoBuglio K. F., Pfister D. H., Lantieri A. (2014): Morphological and molecular study of *Peziza emileia* and *P. howsei*, two distinct taxa. – Mycological Progress 13: 1227–1234.
- Mikšík M. (2013): Poznáváme jarní houby. – Grada Publishing, Praha.
- Moravec J. (1968): Další lokality operkulátního diskomycetu *Galactinia gerardii* (Cooke) Svr. v Československu. – Česká Mykologie 22(3): 217–219.
- Moravec J. (1969): Několik operkulátních diskomycetů z Vysokých Tater, Belanských Tater a Spišské Magury na Slovensku. – Česká Mykologie 23(1): 24–34.
- Moravec J. (1985): A taxonomic revision of the genus *Sowerbyella* Nannfeldt (*Discomycetes*, *Pezizales*). – Mycotaxon 23: 483–496.
- Moravec J. (1988): A key to the species of *Sowerbyella* (*Discomycetes*, *Pezizales*). – Česká Mykologie 42(4): 193–199.
- Moyne G. (2011): Un curieux habitat pour *Leucoscypha leucotricha* (Ascomycète, *Pezizales*). – Ascomycete.org 3(1): 14–16.
- Olariaga I., Van Vooren N., Carbone M., Hansen K. (2015): A monograph of *Otidea* (*Pyrenomataceae*, *Pezizomycetes*). – Persoonia 35: 166–229.
- Paulsen M. D., Dissing H. (1979): The genus *Ascobolus* in Denmark. – Botanisk Tidsskrift 74: 67–78.
- Perić B., Perić O. (2005): *Discina parma*, nouvelle espèce de la flore mycologique du Monténégro. – Revue du Cercle de mycologie de Bruxelles 5: 9–18.
- Pouzar Z. (1972): *Sacrospira crassa* (Santi ex Steud.) Pouz., the correct name for *Sacrospira coronaria* (Jacq. ex M. C. Cooke) J. Schroet (*Pezizaceae*). – Česká Mykologie 26(1): 32–36.
- Skrede I., Carlsen T., Schumacher T. (2017): A synopsis of the saddle fungi (*Helvella*: *Ascomycota*) in Europe – species delimitation, taxonomy and typification. – Persoonia 39: 201–253.
- Spooner B. (2001): The larger cup fungi in Britain – part 3 – The genera *Peziza* and *Plicaria*. – Field mycology 2(2): 51–59.
- Stejskal R. (2011): Mapa jednotné lokalizace nálezových dat v národních parcích Podujj a Thayatal. – Thayensia 8: 315–322.
- Svrček M. (1957): Příspěvek k poznání československých diskomycetů z čeledi *Ascobolaceae*. – Česká Mykologie 11 (2): 105–118.

- Svrček M. (1967): *Galactinia gerardii* (Cooke) Svr. v Československu. – Česká Mykologie 21(1): 31–32.
- Svrček M. (1976a): A revision of species of the genus *Peziza* Dill. ex St-Amans, described by J. Velenovský. I. – Česká Mykologie 30(3–4): 129–134.
- Svrček M. (1976b): A revision of species of the genus *Peziza* Dill. ex St-Amans, described by J. Velenovský. II. – Česká Mykologie 30(3–4): 135–142.
- Svrček M. (1976c) A taxonomic revision of Velenovský's types of operculate discomycetes (*Pezizales*) preserved in National Museum, Prague. – Acta Musei Nationalis Pragae, Series B – Historia Naturalis Prague: National Museum 32(2–4): 115–194.
- Svrček M. (2006a): *Helvella leucomelaena* (Pers.) Nannf. – In: Holec J., Beran M., eds.: Červený seznam hub (makromycetů) České republiky, Příroda, Praha, 24: 52.
- Svrček M. (2006b): *Leucoscypha leucotricha* (Alb. et Schwein.) Boud. – In: Holec J., Beran M., eds.: Červený seznam hub (makromycetů) České republiky, Příroda, Praha, 24: 55.
- Svrček M. (2006c): *Peziza saniosa* Schrad.: Fr. – In: Holec J., Beran M., eds.: Červený seznam hub (makromycetů) České republiky, Příroda, Praha, 24: 58.
- Svrček M. (2006d): *Peziza succosa* Berk. – In: Holec J., Beran M., eds.: Červený seznam hub (makromycetů) České republiky, Příroda, Praha, 24: 58.
- Svrček M. (2006e): *Psilopeziza babingtonii* (Berk. et Broome) Berk. – In: Holec J., Beran M., eds.: Červený seznam hub (makromycetů) České republiky, Příroda, Praha, 24: 60.
- Svrček M., Kubička J. (1968): Beitrag zur Kenntnis der operculaten Discomyceten des Gebirges Jeseníky (Hochgesenke) in der Tschechoslowakei. – Česká Mykologie 22(3): 180–185.
- Ševčíková H. (2023): Nález vzácné destice okrouhlé – *Gyromitra parma* – v Moravském krasu a její rozšíření v České republice. – Mykologické Listy no. 154: 24–33.
- Tedersoo L., Hansen K., Perry B. A., Kjølner R. (2006): Molecular and morphological diversity of pezizalean ectomycorrhiza. – New Phytologist 170(3): 581–596.
- Van Vooren N. (2010a): Description de *Peziza gerardii* (*Ascomycota*, *Pezizales*) et présentation d'une récolte à petites spores. – Mycologia Montenegrina 12: 33–40.
- Van Vooren N. (2010b): Notes sur le genre *Helvella* L. (*Ascomycota*, *Pezizales*). 1. Le sous-genre *Elasticae*. – Bulletin mycologique et botanique Dauphiné-Savoie 199: 27–60.
- Van Vooren N. (2012a): Contribution à l'inventaire des Pézizales (*Fungi*, *Ascomycota*) du Lyonnais. 2e partie: taxonomie. – Bulletin Mensuel de la Société Linnéenne de Lyon 81(9–10): 221–264.
- Van Vooren N. (2012b): Discomycètes rares ou remarquables récoltés en 2011. 1re partie: *Pezizales*. – Ascomycete.org 4(3): 35–54.
- Van Vooren N. (2015): *Gyromitra martinii* (*Pezizales*), une espèce du sud de l'Europe? – Bulletin semestriel de la Fédération des associations mycologiques méditerranéennes 47: 20–26.
- Van Vooren N. (2020): Reinstatement of old taxa and publication of new genera for naming some lineages of the *Pezizaceae* (*Ascomycota*). – Ascomycete.org 12(4): 179–192.
- Van Vooren N., Dougoud R., Moyne G., Vega M., Carbone M., Perić B. (2021): Tour d'horizon des pézizes violettes (*Pezizaceae*) présentes en Europe. 1re partie: introduction, systématique et clé des genres. – Ascomycete.org 13(3): 102–106.

- Van Vooren N., Moreau P.-A. (2009): Essai taxinomique sur le genre *Gyromitra* Fr. sensu lato (*Pezizales*) 4. Le genre *Gyromitra* Fr., sous-genre *Caroliniana*. – *Ascomycete.org* 1(2): 15–20.
- Yao Y.-J., Spooner B. M. (2006): Species of *Sowerbyella* in the British Isles, with validation of *Pseudombrophila* sect. *Nannfeldtiella* (*Pezizales*). – *Fungal Diversity* 22: 267–279.

Fotografie na přední straně:

Tmavokalichovka černající – *Melanomphalia nigrescens*. Lom Vršany, 21. IX. 2022, foto L. Zíbarová (k článku na str. 32).

MYKOLOGICKÉ LISTY č. 155 – Časopis České vědecké společnosti pro mykologii z. s., Praha. – Vycházejí 3× ročně v nepravidelných lhůtách a rozsahu. – Číslo sestavil a k tisku připravil dr. V. Antonín (Moravské zemské muzeum v Brně, botanické odd., Zelný trh 6, 659 37 Brno; vantonin@mzm.cz). Vyšlo v září 2023.

Redakční rada: dr. V. Antonín, CSc., Mgr. D. Dvořák, Mgr. art. V. Halasů, dr. J. Holec, dr. L. Marvanová, CSc., dr. D. Novotný, Ph.D. a Mgr. J. Salaš.

Internetová adresa: www.czechmycology.org/mykologicke-listy-content.php

Tisk: Moravské zemské muzeum, Zelný trh 6, 659 37 Brno

Administraci zajišťuje ČVSM, Knihovna botaniky, Univerzita Karlova, Benátská 2, 128 01 Praha 2; e-mail: cvsml@czechmycology.org – sem, prosím, hlase veškeré změny adresy, objednávky a záležitosti týkající se předplatného. Předplatné na rok 2023 je pro členy ČVSM zahrnuto v členském příspěvku; pro nečleny činí 300,- Kč.

Časopis je zapsán do evidence periodického tisku Ministerstva kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 20642 a je vydáván s finanční podporou Akademie věd ČR.

ISSN 1213-5887

Hovnák zelený – *Ascobolus viridis*. NP Podyjí (ochranné pásmo), Mašovická střelnice, 8. VI. 2019, foto M. Čapoun, BRNM 829047 (k článku na str. 7).

Chřapáč širokovýtrusý – *Helvella latispora*. NP Podyjí, Daniž, 21. VIII. 2021, foto M. Čapoun (k článku na str. 7).